

Az agrár-élelmiszeripari termékek földrajzi árujelző oltalmának új uniós szabályozása

Dr. Györe Dániel
osztályvezető

Agrárminisztérium

Szőlő-bor és Eredetvédelmi Osztály

Szeged, 2024. november 14.

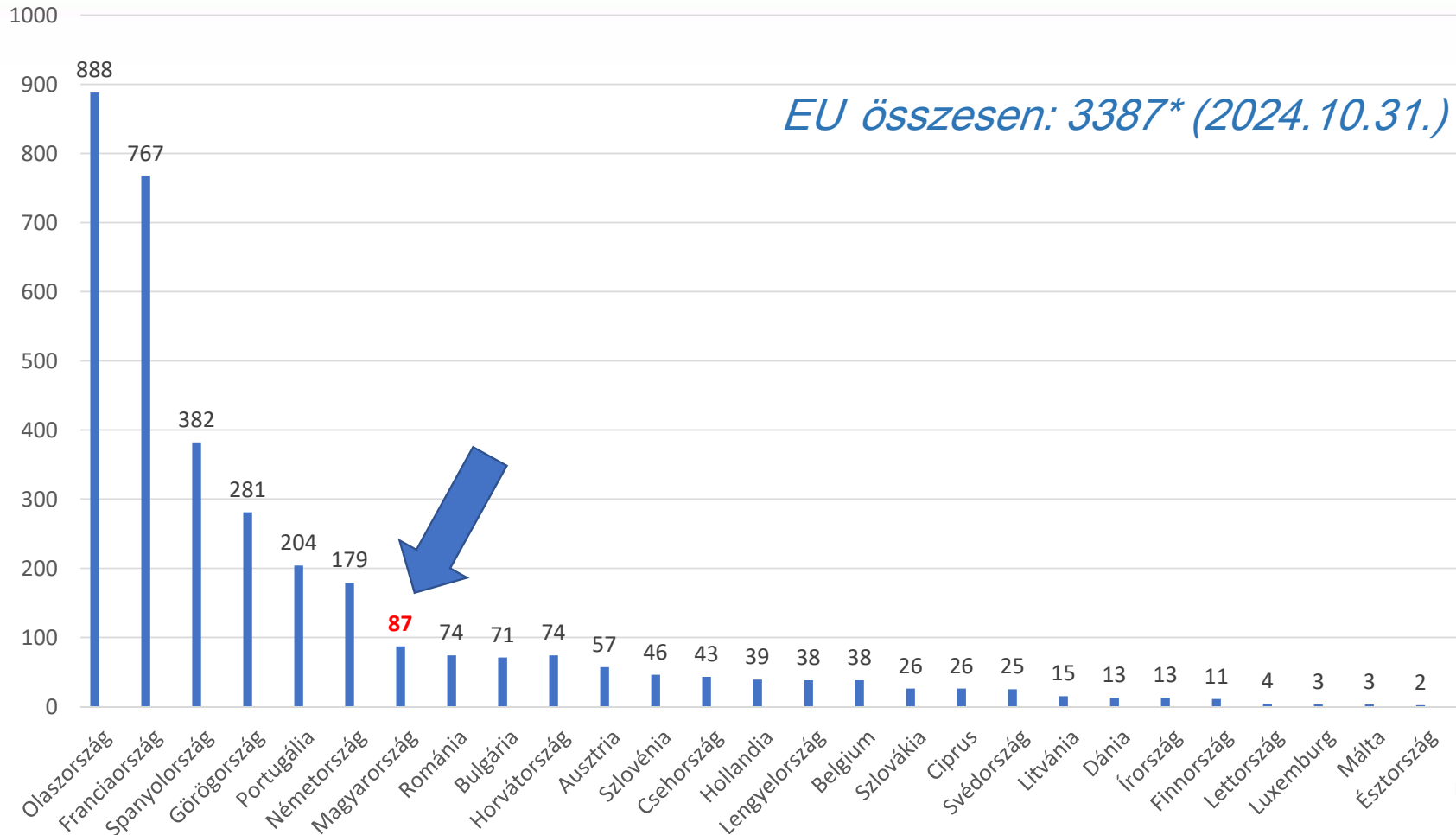
Földrajzi árujelzők számokban

FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

- 30 évre visszatekintő EU-s jogi szabályozás
- több, mint 3600 bejegyzett elnevezés
- 80 milliárd eurós forgalom az EU-n belül

Az EU-ban bejegyzett, az Unióból származó földrajzi árujelzők számának tagállamonkénti megoszlása

* Beleértve a több országra kiterjedő földrajzi árujelzőket is

Hogyan lesz egy termékből földrajzi árujelző?

1. meghatározott földrajzi terület

+

2. sajátos termék

= OEM
OFJ
FJ

3. Kapcsolat 1. és 2. között

A földrajzi árujelzők rendszerének kulcselemei

Jogszabályok

Termékleírás

**Földrajzi
árujelző**

**Termelői
csoportosulás**

- Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek – 1151/2012/EU rendelet és végrehajtási rendeletei
- Borászati termékek – 1308/2013/EU rendelet és végrehajtási rendeletei
- Szeszes italok – (EU) 2019/787 rendelet és végrehajtási rendeletei

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1143 számú rendelete a borokra, a szeszes italokra és a mezőgazdasági termékekre vonatkozó földrajzi árujelzőkről, a hagyományos különleges termékekről és a mezőgazdasági termékek minőségére utaló választható kifejezésekről
- Borászati termékek – 1308/2013/EU rendelet módosult
 - 93-95. cikk: definíciók, termékleírás és egységes dokumentum tartalma, 100. cikk (homonimák) utolsó két bekezdése, 103. cikk: oltalom tartalma (visszautal az új GI rendeletre), 116a. cikk: ellenőrzés, 107. cikk, 109-110. cikk, 120. cikk
- Szeszes italok – (EU) 2019/787 rendelet módosult
 - 3. cikk (4): földrajzi jelzés definíciója, 22-23. cikk: termékleírás és egységes dokumentum tartalma

- Fenntarthatóság (7-8. cikk)
- A földrajzi árujelzők mint összetevők védelme (27. cikk)
- A termelői csoportosulások megerősítése (32-34. cikk)
- Fokozott online és offline oltalom (35. cikk és 42-43. cikk)
- Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben (37. cikk)

- A termelői csoportosulás megállapodhat olyan ***fenntartható gyakorlatokról***, amelyeket a földrajzi árujelzővel ellátott termék előállítása vagy a termékleírásban előírt egy vagy több kötelezettség tárgyát képező egyéb tevékenységek végzése során követni kell.
- Az uniós vagy nemzeti jogban meghatározottaknál környezetvédelmi, társadalmi, környezetvédelmi vagy gazdasági fenntarthatósági vagy állatjóléti szempontból szigorúbb fenntarthatósági előírásokat kell alkalmazni.
- A termelői csoportosulás fenntarthatósági jelentést készíthet – ezt a Bizottság nyilvánosságra hozza.

- Fenntarthatóság (7-8. cikk)
- A földrajzi árujelzők mint összetevők védelme (27. cikk)
- A termelői csoportosulások megerősítése (32-34. cikk)
- Fokozott online és offline oltalom (35. cikk és 42-43. cikk)
- Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben (37. cikk)

Földrajzi árujelzők mint összetevők I.

(EU) 2024/1143 rendelet 27. cikk (1)

- A feldolgozott termék nem tartalmaz más hasonló összetevőt.
- A GI összetevőt elegendő mennyiségben használják fel -> alapvető jellemző.
- Feltüntetésre kerül a GI összetevő százalékos aránya a feldolgozott termékben.

Földrajzi árujelzők mint összetevők II.

(EU) 2024/1143 rendelet 27. cikk (2)

előrecsomagolt
élelmiszerek
előállítói

elismert termelői
csoportosulás

előállító

előzetes írásbeli értesítés a GI
összetevő terméknevezésben
való használatáról

visszaigazolás 4 hónapon belül
ennek hiányában a 4 hónap letelte

földrajzi árujelző
használatának
megkezdése

- Fenntarthatóság (7-8. cikk)
- A földrajzi árujelzők mint összetevők védelme (27. cikk)
- A termelői csoportosulások megerősítése (32-34. cikk)
- Fokozott online és offline oltalom (35. cikk és 42-43. cikk)
- Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben (37. cikk)

- Termelői csoportosulás **kritériumai** (32. cikk)
- Egyéb gazdasági szereplők, szakmaközi szervezetek **tagjai** lehetnek a termelői csoportosulásnak
- Meghatározza a termelői csoportosulás **kiemelt feladatait**
- Nyilvános **tagállami nyilvántartás** hozható létre a földrajzi árujelzővel ellátott termékek termelői csoportosulásairól
- A tagállamok **elismerési rendszert** működtethetnek (33. cikk)

Termelői csoportosulások megerősítése

Elismert termelői csoportosulások I.

- A tagállamok **elismerési rendszert** működtethetnek ~ **kezelő szervezetek**
2022. évi LXVI. törvény az agrártermékek eredetvédelméről (16-17. §)
- **Termelői csoportosulás** csak kérelem alapján ismerhető el -> **elismert termelői csoportosulás**
- Az egyetlen előállítóra vonatkozó kritériumokat teljesítő előállító és szeszes italok esetében a tagállam által kijelölt hatóság is elismert termelői csoportosulásnak tekintendő
- **Kezelő szervezet = elismert termelői csoportosulás**

Termelői csoportosulások megerősítése

Elismert termelői csoportosulások II.

Kötelező kritériumok:

- bizonyos jogi forma; valamint
- az alábbi feltételek valamelyikének teljesítése:
 - *a termék előállítóinak több mint 50 %-a tagja a termelői csoportosulásnak, vagy*
 - *a termék előállítóinak egy része tagja a termelői csoportosulásnak és a termelői csoportosulás a forgalmazható termékek mennyiségének vagy értékének több mint 50 %-át állítja elő.*

További lehetséges kritériumok:

- tagok pénzügyi hozzájárulása, tagság létesítésre/megszűnésre vonatkozó szabályok, írásbeli alapszabály

Termelői csoportosulások megerősítése

Elismert termelői csoportosulások III.

Elismerést követően kizárólag az elismert termelői csoportosulás jogosult:

- a) valamennyi termelő nevében ellátni a termelői csoportosulások feladatait;
- b) értesítést kapni az előrecsomagolt élelmiszerek előállítójától (GI összetevő);
- c) kötelező erejű szabályokat kérelmezni a földrajzi árujelzővel ellátott termékek kínálatának szabályozására vonatkozóan (1308/2013/EU 166a. cikk);
- d) értékmegosztásra vonatkozó egységes záradékot kidolgozni (1308/2013/EU 172a. cikk)
- e) megállapodni a fenntarthatósági gyakorlatokról;
- f) kezdeményezni a termékleírás módosításának jóváhagyását;
- g) törlés iránti kérelmet benyújtani.

2020. évi CLXIII. törvény a szőlészetéről és borászatról

15. § (1) Szőlőt vagy bort tartalmazó, *borászati terméknek nem minősülő terméken, valamint boreceten borászati termék földrajzi árujelzőjével azonos földrajzi név a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet engedélyével tüntethető fel.* Az engedély kiadása akkor tagadható meg, ha alapos okkal valószínűsíthető, hogy a földrajzi árujelzővel azonos földrajzi név használata a földrajzi árujelző jó hírnevét sértené.

- Fenntarthatóság (7-8. cikk)
- A földrajzi árujelzők mint összetevők védelme (27. cikk)
- A termelői csoportosulások megerősítése (32-34. cikk)
- Fokozott online és offline oltalom (35. cikk és 42-43. cikk)
- Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben (37. cikk)

A földrajzi árujelzők oltalma a doménnevekben (35. cikk)

- országcód szerinti felső szintű doménnevek Unióban létrehozott nyilvántartói -> bejegyzett földrajzi árujelzők olyan jogként való elismerése, amelyre a doménnevekre vonatkozó alternatív vitarendezési eljárások során hivatkozni lehet
- felhatalmazáson alapuló jogi aktus révén EUIPO felhatalmazása egy doménnév-információs és figyelmeztető rendszer létrehozására -> tájékoztatás kérelmező számára:
 - *kötelezően - a GI doménnévként való elérhetőségéről*
 - *opcionálisan – a földrajzi árujelzőjével azonos doménnév bejegyzéséről*

Ellenőrzés és jogérvényesítés a piaci forgalomban (42. cikk)

- forgalomba hozatalt követő kötelező hatósági ellenőrzés és jogérvényesítés (tárolás, továbbítás, forgalmazás, eladásra való felkínálás) – elektronikus kereskedelemben is
- a termékleírásnak való megfelelés rendszeresen, megfelelő gyakorisággal, kockázatelemzés alapján végzett hatósági ellenőrzése – online megjelenítésekben és a jelölésekben is
- tagállamok: közigazgatási és jogi lépések megtétele
 - *a földrajzi árujelzők oltalmát sértő használat ellen*
 - *a földrajzi árujelzők oltalmának megsértésével bejegyzett doménnevekhez az érintett tagállam területéről való hozzáférés megszüntetése érdekében*

A szolgáltatók kötelezettségei az online piacon – DSA rendelet (43. cikk)

- 43. cikk (1): minden olyan, a termékek reklámozásával, promóciójával és értékesítésével kapcsolatos információ, amely sérti a földrajzi árujelzők oltalmát **jogellenes tartalomnak** minősül (DSA 3. cikk h) pont)
- az igazságügyi és közigazgatási hatóságok kiadhatnak a **jogellenes tartalom elleni fellépésre vonatkozó végzést** (DSA 9. cikk)
- bármely magánszemély vagy szervezet **értesítheti a tárhelyszolgáltatókat** a földrajzi árujelzők oltalmát (26. és 27. cikk) sértő konkrét tartalom jelenlétéről (DSA 14. cikk)

- Fenntarthatóság (7-8. cikk)
- A földrajzi árujelzők mint összetevők védelme (27. cikk)
- A termelői csoportosulások megerősítése (32-34. cikk)
- Fokozott online és offline oltalom (35. cikk és 42-43. cikk)
- Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben (37. cikk)

Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben

(EU) 2024/1143 rendelet 37. cikk (5)

- **Borászati termékekre NEM vonatkozik.**
- **Mezőgazdasági termékek esetében:**
 - termelő/gazdasági szereplő nevét a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben kell feltüntetni;
 - ebben az esetben gazdasági szereplő: amely azon termelési szakaszért felel, amelynek során a földrajzi árujelzővel ellátandó terméket előállították, vagy amely az említett termék lényeges feldolgozásának elvégzéséért felel.
- **Szeszes italok esetében:**
 - a gyártó nevét a jelölésen a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben kell feltüntetni.

Agrártermékek jelölésével kapcsolatos előírások az oltalom alatt álló elnevezésekre figyelemmel

2022. évi LXVI. tv. 26. § (1)

▪ **Magyarország területén először forgalomba hozatalra kerülő agrártermék csomagolásán az agrártermék**

- előállítójának,
 - kiszerezést végzőjének vagy
 - forgalmazójának neve
- } cégnév

nem tüntethető fel olyan módon, hogy az összetéveszthető legyen egy oltalom alatt álló elnevezéssel.

Agrártermékek jelölésével kapcsolatos előírások az oltalom alatt álló elnevezésekre figyelemmel

2022. évi LXVI. tv. 26. § (2)

- **Ha az agrárterméken feltüntetett cégnév, illetve előállítási hely címe oltalom alatt álló földrajzi árujelzőből áll vagy azt tartalmaz, akkor a földrajzi árujelzővel a Kombinált Nómenklatúra szerint azonos négy számjegyű szinten besorolt:**
 - **földrajzi árujelzővel nem ellátott agrártermék címkéjén**
 - a) kötelező feltüntetni a „földrajzi árujelző nélküli termék” feliratot
 - b) a cégnév vagy előállítási hely címe legfeljebb feleakkora betűnagysággal tüntethető fel, mint az a) pont szerinti felirat
 - **földrajzi árujelzővel ellátott agrártermék címkéjén a cégnév, illetve az előállítási hely címe legfeljebb feleakkora betűnagysággal tüntethető fel a címkén, mint az oltalom alatt álló földrajzi árujelző**

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

Kérdések:
gi@am.gov.hu

Információ:
<https://gi.kormany.hu/>